

Sygn. akt II Ca 525/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSA w SO Arkadiusz Lisiecki
Sędziowie	SSO Ewa Tomczyk (spr.) SSR del. Bartłomiej Biegański
Protokolant	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa H. B.

przeciwko (...)

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 24 maja 2017 roku, sygn. akt I C 1362/16

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci orzeczenia karnego H. S. z dnia 26 marca 2014 roku sygn. Akt (...), którego prawną dopuszczalność przejęcia do wykonania w Rzeczypospolitej Polskiej stwierdził Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim postanowieniem z dnia 2 września 2015 roku sygn. Akt II Kop 4/15;

2. nie obciąża strony pozwanej (...) obowiązkiem zwrotu na rzecz powoda H. B. kosztów procesu obie instancje.

SSA w SO Arkadiusz Lisiecki

SSO Ewa Tomczyk SSR del. Bartłomiej Biegański

Sygn. akt II Ca 525/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 24 maja 2017 r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił powództwo H. B. przeciwko (...). o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności i nie obciążył powoda kosztami procesu.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

Na podstawie orzeczenia z dnia 26 marca 2014 r. Główny Urząd Celny w S. (...) sygn. akt (...) nałożył na powoda H. B. karę grzywny w kwocie 1.250,00 Euro oraz obciążył kosztami sądowymi w wysokości 66,00 Euro. Główny Urząd Celny w S. przyznał powodowi z urzędu możliwość rozłożenia kary na raty – dwanaście równych rat w kwocie po 100,00 Euro oraz jedna w wysokości 116,00 Euro miesięcznie.

W razie niezłożenia sprzeciwu powód miał obowiązek uregulować należności na rachunek bankowy o numerze (...), w tytule podając sygnaturę sprawy (...)

Powód przekazywał pieniądze w gotówce koledze D. W. celem uiszczenia kary grzywny i kosztów sądowych. D. W. posiada konto walutowe.

W dniach 30 czerwca 2014 r., 05 sierpnia 2014 r., 01 września 2014 r., 30 września 2014 r., 29 października 2014 r., 01 grudnia 2014 r., 08 stycznia 2015 r., 28 stycznia 2015 r., 02 marca 2015 r., 03 kwietnia 2015 r. D. W. przelał kwoty po 100,00 Euro na rachunek (...). W tytule każdego z tych przelewów wpisano „(...)

W dniu 06 maja 2015 r. D. W. przelał kwotę 120,00 Euro na rachunek (...). W tytule przelewu wpisano „(...)

Postanowieniem z dnia 02 września 2015 r., sygn. akt II Kop 4/15 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim II Wydział Karny stwierdził prawną dopuszczalność przejścia do wykonania w Rzeczypospolitej Polskiej kary grzywny orzeczonej wobec obywatela polskiego H. B. określonej orzeczeniem karnym H. S. z dnia 26 marca 2014 r. (sygnatura(...)).

Ponadto Sąd określił podlegającą wykonaniu karę grzywny na kwotę 5.225,00 zł oraz koszty sądowe w kwocie 275,88 zł.

Przeciwko powodowi zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim S. S. na podstawie tytułu wykonawczego w postaci postanowienia z dnia 02 września 2015 r., sygn. akt II Kop 4/15, któremu została nadana klauzula wykonalności w dniu 04 maja 2016 r.

W piśmie z dnia 13 grudnia 2016 r. H. S. poinformował, że kara grzywny w wysokości 1.250,00 Euro i opłaty i poniesione wydatki w wysokości 66,00 Euro nie zostały uiszczone przez powoda (stan na dzień 01 grudnia 2016 r.).

Nie stwierdzono żadnych wpłat od D. W. w okresie od dnia 30 czerwca 2014 r. do dnia 06 maja 2015 r.

Sąd Rejonowy oddalił powództwo oparte na podstawie art. 840 § 1 k.p.c. jako nieudowodnione bowiem powód nie wykazał, że spełnił świadczenie po powstaniu tytułu egzekucyjnego. Sąd I instancji stwierdził, że nie ulegało wątpliwości, że z rachunku bankowego D. W. (kolegi powoda) w dniach 30 czerwca 2014 r., 05 sierpnia 2014 r., 01 września 2014 r., 30 września 2014 r., 29 października 2014 r., 01 grudnia 2014 r., 08 stycznia 2015 r., 28 stycznia 2015 r., 02 marca 2015 r., 03 kwietnia 2015 r. dokonane zostały przelewy w kwotach po 100,00 Euro każdy na rachunek (...) (z tytułem „(...)). Ponadto w dniu 06 maja 2015 r. D. W. przelał kwotę 120,00 Euro na ww. rachunek bankowy (z tym samym tytułem). Zgromadzony materiał dowodowy nie pozwolił jednakże uznać, że przelewy te zostały dokonane skutecznie i że pieniądze ostatecznie zostały zaksięgowane na rachunku bankowym Głównego Urzędu Celnego w S., który w piśmie z dnia 13 grudnia 2016 r. poinformował, że kara grzywny w wysokości 1.250,00 Euro i opłaty i poniesione wydatki w wysokości 66,00 Euro nie zostały uiszczone przez powoda (stan na dzień 01 grudnia 2016 r.). Nie stwierdzono również żadnych wpłat od D. W. w okresie od dnia 30 czerwca 2014 r. do dnia 06 maja 2015 r.

Na podstawie zarządzenia wydanego na terminie rozprawy w dniu 08 lutego 2017 r. Sąd zwrócił się do Krajowej Izby Rozliczeniowej w W. o udzielenie informacji czy w okresie od dnia 30 czerwca 2014 r. do dnia 06 maja 2015 r. były realizowane przelewy zagraniczne euroregulowane z (...)Bank (właściciel rachunku D. W.) do banku o numerze B. (...).

W odpowiedzi wskazano, że dane dotyczące realizowanych transakcji objęte są tajemnicą bankową na mocy art. 104 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo Bankowe. W tej sytuacji jedyną możliwością ustalenia, czy przelewy

dokonywane przez D. W. zostały skutecznie zrealizowane i co się stało z wpłacanymi przez niego środkami było zażądanie stosownych informacji od banku przez właściciela rachunku, czyli D. W., czego powód nie wyegzekwował od swojego kolegi.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd I instancji nie obciążył powoda kosztami procesu mając na względzie charakter roszczenia i okoliczności sprawy.

Apelację od tego wyroku złożył pełnomocnik powoda zaskarżając wyrok w całości.

Zarzucił naruszenie prawa materialnego, to jest przepisu art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż powód nie udowodnił, że spełnił świadczenie na rzecz Urzędu Celnego w S. w sytuacji, gdy powód skutecznie zakwestionował zdarzenie, na którym oparto wydanie klauzuli wykonalności, a ze zgromadzonego także przed Sądem II instancji materiału dowodowego, w tym aktualnych informacji przekazanych przez Urząd Celnny w S. wynika, że świadczenie zostało spełnione i zobowiązanie wygasło.

Pełnomocnik powoda wniósł o dopuszczenie w postępowaniu apelacyjnym dowodów z dwóch dokumentów prywatnych w postaci wiadomości email z dnia 23 maja 2017 r. skierowanej przez powoda do Urzędu Celnego w S. oraz odpowiedzi ww. (...) z dnia 30 maja 2017 r. na okoliczność kolejnej prośby powoda o ponowne zweryfikowanie dokonanych przez D. W. na rzecz powoda wpłat tytułem grzywny w sprawie (...), przekazania sprawy do Kasy Federalnej celem weryfikacji oraz z dokumentu urzędowego w postaci odpowiedzi Głównego Urzędu Celnego w S. z dnia 22 czerwca 2017 r. na wiadomość email powoda z dnia 23 maja 2017 r. na okoliczność wykonania zobowiązania przez powoda za pośrednictwem osoby trzeciej i odstąpienia przez Główny Urząd Celnny w S. od zleconej do wykonania egzekucji, wygaśnięciu zobowiązania powoda.

Apelacja zawiera wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku i pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci postanowienia Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim II Wydziału Karnego z dnia 2 września 2015 r. sygn. akt II Kop 4/15, któremu została nadana klauzula wykonalności w dniu 4 maja 2016 r. oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego przed Sądem I instancji według norm przepisanych oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego przed Sądem II instancji według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wskazała, że wobec nowych okoliczności wynikających z dowodów załączonych do apelacji jej stanowisko wyrażone w odpowiedzi na pozew, gdzie wносиła o oddalenie powództwa, uległo dezaktualizacji. Wniosła o nie obciążanie strony pozwanej kosztami procesu za obie instancje powołując się na art. 102 k.p.c. wskazując, że to wyłącznie postawa powoda doprowadziła do powstania kosztów zarówno w niniejszym procesie jak i w postępowaniu karnym wykonawczym.

Sąd Okręgowy ustalił dodatkowo w postępowaniu apelacyjnym:

Pismem z dnia 23 maja 2017 r. wysłanym elektronicznie na adres Głównego Urzędu Celnego w S. pełnomocnik powoda prosił o potwierdzenie czy jedenaście przelewów wykonanych w okresie od 30.06.2014 r. do 6.05.2015 r. tytułem (...) (kara grzywny) na konto bankowe (...): (...). (...) zostało zaksięgowane na zadłużenie powoda.

(dowód: e-mail z tłumaczeniem – k. 105-106)

W odpowiedzi na powyższe zapytanie pismem z dnia 22 czerwca 2017 r. Główny Urząd Celnny w S. wskazał, że sprawdził nadejście wskazanych przez powoda płatności, które nie zostały odpowiednio zaliczone na spłatę zadłużenia powoda, bowiem kwoty te nadeszły bez najmniejszej wskazówki co do tego, kto jest dłużnikiem a ponadto zostały przekazane przez osoby trzecie – ani nazwisko powoda ani też przydzielony numer kasowy lub numer akt nie figurował na druku dokonanych przelewów. Jednocześnie w piśmie wskazano, że przez swą niedbałość powód przysporzył niepotrzebnie zarówno niemieckim jak i polskim urzędem dodatkowej pracy i problemów.

(dowód: pismo Głównego Urzędu Celnego w S. z tłumaczeniem – k. 109- 110)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie bowiem dowody przedłożone w postępowaniu odwoławczym potwierdziły twierdzenia powoda, których nie zdołał udowodnić przed Sądem I instancji, że należność stwierdzona tytułem wykonawczym wygasła wskutek spełnienia świadczenia (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.). Skutkowało to na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmianą zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa.

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed sądem I i II instancji stanowił przepis art. 102 k.p.c.

Zgodnie z tym przepisem w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów lub nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Przepis ten daje sądowi swobodę przy rozstrzygnięciu o kosztach procesu, gdy stosowania zasady wyrażonej w art. 98 k.p.c. nie można pogodzić z zasadą słuszności. Zastosowanie art. 102 k.p.c. powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które uzasadniałyby odstępstwo od podstawowych zasad decydujących w przedmiocie kosztów procesu.

Do okoliczności mogących wywrzeć wpływ na odstępstwo od tych zasad należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 września 1973 r., sygn. akt I CZ 122/73, OSNC rok 1974, nr 5, poz. 98, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 1973 r., sygn. akt I PR 188/73, PUG rok 1973, nr 12, str. 413), jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące sytuacji życiowej strony (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2011 r., sygn. akt V CZ 107/10).

Do pierwszych zaliczane są sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie, prekluzja. Drugie wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony, z tym zastrzeżeniem, że niewystarczające jest powoływanie się jedynie na trudną sytuację majątkową, nawet jeśli była podstawą zwolnienia od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2011 r., sygn. akt I CZ 26/11).

Strona pozwana wnosząc o nieobciążanie jej kosztami procesu wskazała, że za takim rozstrzygnięciem przemawia fakt, że to wyłącznie postawa powoda doprowadziła do wygenerowania kosztów zarówno w postępowaniu cywilnym jak i karnym wykonawczym. Powołała się na to, że powód w postępowaniu przed sądem I instancji nie wykazał należytej aktywności dowodowej, a fakt że dopiero na etapie postępowania apelacyjnego organ niemiecki zdołał zidentyfikować wpłaty dokonane przez powoda winien obciążać jedynie powoda. To zaniedbania powoda w postaci zaniechania podania tytułu wpłaty, sygnatury sprawy i swego nazwiska spowodowały wszczęcie skomplikowanej procedury przejęcia orzeczenia do wykonania, która ostatecznie doprowadziła do wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Nadto strona powodowa powołała się na postawę powoda w toku postępowania wykonawczego w sprawie II Kop 4/15, który pomimo osobistego pokwitowania zawiadomienia o terminie posiedzenia w przedmiocie uznania i przejęcia do wykonania orzeczenia organu państwa obcego nie stawiał się na posiedzenie, nie złożył żadnych pisemnych wyjaśnień, zaś aktywność rozpoczął dopiero po wszczęciu postępowania egzekucyjnego, do wdrożenia którego Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. był obowiązany skoro przejął orzeczenie do wykonania, zaś osoba zobowiązana wiedząc o toczącym się w tym zakresie postępowaniu nie wykazała jakiegokolwiek zainteresowania, w szczególności nie podjęła próby udokumentowania faktu spłaty zadłużenia.

Nie ulega żadnej wątpliwości, że okoliczności, na które powołała się strona pozwana uzasadniają zastosowanie art. 102 k.p.c. Wskazać należy, że to powód został obciążony grzywną i kosztami postępowania przez niemiecki urząd celny, a poprzez zaniechanie dołożenia należytej staranności (zlecając dokonanie zapłaty grzywny i kosztów postępowania przez inną osobę nie dopilnował, by tytuły przelewów zostały tak oznaczone, by wpłaty nimi dokonane zostały zaksięgowane na jego zadłużenie z niemieckiej sprawy sygn. (...)- nie było w nich ani nazwiska powoda, ani przydzielonego numeru kasowego ani sygnatury akt) spowodował, że Urząd Celny w S. złożył wniosek o przejęcie orzeczenia do wykonania w Rzeczypospolitej Polskiej, a Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. po uwzględnieniu tego

wniosku zlecił wyegzekwowanie grzywny i kosztów postępowania organowi egzekucyjnemu. Powód posiadał wiedzę o wszczęciu postępowania w przedmiocie uznania i przejęcia do wykonania orzeczenia państwa obcego, w którym w żaden sposób nie uczestniczył, w szczególności nie powołał się w nim na fakt zapłacenia grzywny i kosztów.

Gdyby zachowanie powoda było staranne nie doszłoby w ogóle do powstania kwestionowanego w tym postępowaniu tytułu wykonawczego.

Nadto podkreślić należy, że strona pozwana Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. nie był wierzycielem w sprawie, w której powstały należności administracyjno – karne objęte tytułem wykonawczym, którego dotyczy pozew, a jedynie swoistym pośrednikiem przy wykonaniu orzeczenia niemieckiego organu administracyjnego. Także i z tego powodu obciążenie strony pozwanej kosztami procesu nie dałoby się pogodzić z zasadą słuszności.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji wyroku.

Na oryginale właściwe podpisy